

BERICHTEN

BUITENLAND

Wereldberichten

Alcoholconsumptie. — Volgens een bericht in *Medizinische Klinik* (12 maart bl. 390) wordt nog steeds in Frankrijk gemiddeld de meeste alcohol genuttigd. Uitgedrukt in zuivere alcohol per inwoner bedraagt de alcoholconsumptie aldaar 17,7 liter. Daarna volgen Italië (14,1), Portugal (12,2), Spanje (11,6), West-Duitsland (10,8), Zwitserland (10,8), Oostenrijk (9,9), Luxemburg (8,7), Hongarije (8,6), Tsjecho-slowakije (8,3), Australië (8,0). In de Verenigde Staten bedroeg in 1969 de alcoholconsumptie 5,9 liter, evenals in Oost-Duitsland. Minder dan 3 liter werd gebruikt in Zuid-Afrika, Peru, IJsland, Israël, Cuba, Turkije.

Groot-Brittannië

Valse Hutchinson-tanden. — De auteur van de rubriek „In England now” werd gewaarschuwd dat er in de kliniek een zeer bijzondere patiënt was opgenomen: een vrouw met Hutchinson-tanden. Er werd gezamenlijk zaalvisite gemaakt en het illustere gezelschap zag inderdaad bij de vrouw de bekende pin-vormige tanddeformatie. De vrouw mompelde zo iets van „false”, maar niemand wilde hieraan aandacht schenken. Toen er voor nader onderzoek een lamp bij werd gebracht, haalde de vrouw zelf met een glimlach de prothese uit haar mond en zei: „Mijn tandarts is een bijzonder bedreven man, hij heeft deze tanden precies gemaakt zoals mijn eigen tanden eruit zagen”. Iedereen moest erkennen dat de tandarts niet alleen beschikte over een groot talent, maar ook over een ongewone zin voor humor. (*Lancet*, 30 jan. bl. 232.)

Verenigde Staten

Medische opleiding. — In 1970 hadden zich 24.000 gegadigden aangemeld bij geneeskundige scholen, maar minder dan de helft (11.200) kon een plaats vinden. Er is dan ook nog steeds een groot tekort aan opleidingsmogelijkheden, hoewel het aantal beschikbare plaatsen in de laatste vijf jaar met 25 pct is toegenomen. Een groot aantal van de afgewezen gegadigden hebben in het buitenland naar opleidingsmogelijkheden omgezien. Volgens schatting laten zich in het buitenland (Canada niet meegerekend) per jaar 500 Amerikanen bij een geneeskundige school inschrijven. Van deze 500 keren slechts de helft als afgestudeerd naar de Verenigde Staten terug. De anderen geven de studie op, meestal in het eerste jaar, hoofdzakelijk wegens de taalmoeilijkheden. En degenen die wel afstuderen, moeten bij terugkomst in hun vaderland nog een belangrijke barrière nemen, want voor toelating tot de praktijk wordt van hen, evenals van alle andere artsen met buitenlandse diploma's, geëist dat zij met goed gevolg het ECFMG-examen afleggen, dat ten doel heeft, na te gaan, of de examinanden de Engelse taal goed beheerst en voldoende thuis is in de preklinische en klinische vakken. In de praktijk is gebleken dat van de in het buitenland (Mexico, Spanje, Italië, Zwitserland, België) afgestudeerde Amerikanen de beste resultaten bij dit examen werden bereikt door degenen die hun opleiding aan Zwitserse en Belgische geneeskundige scholen hadden ontvangen. (*J. Amer. med. Ass.*, 22 feb. bl. 1219.)

West-Duitsland

De Duitse Mayo-kliniek. — Op 2 april 1970 begon de „Deutsche Klinik für Diagnostik AG” (DKD) te Wiesbaden haar werkzaamheden. Sindsdien zijn er ongeveer 8.000 personen onderzocht; bij 80 pct werden afwijkingen gevonden. Dagelijks werden 50 à 60 personen onderzocht naar het voor-

arts dan maar de officier van justitie op te bellen met het verzoek het kind onmiddellijk aan de ouderlijke macht te onttrekken. Daargelaten, dat dat maar niet zo gaat — bij nacht, ontij, weekend staan heus openbaar ministerie en kinderrecht niet klaar om met de sterke arm de baby te laten weghalen, als ze daar überhaupt toe genegen zouden zijn — de probleemstelling van de commissie deugt niet.

De commissie construeert in die — inderdaad dramatische — gevallen een collisie van plichten van de arts, nl. tussen „plicht tot redden van het leven van het kind en plicht tot bewaren van zijn beroepsgeheim”. Zodanige „plicht tot redden van het leven van het kind” laat zich bij weigering van de ouders niet construeren.

Natuurlijk is de stelling van de commissie juist, dat de ouders geen onbeperkte macht over hun kinderen hebben. Wij komen hier dus eigenlijk uit in de buurt van de kindermishandeling. Men zou weigering van wisseltransfusie door de ouders met kunst en vliegwerk kunnen proberen aan te merken als een misdrijf tegen het leven van het kind. Maar ook ten aanzien van dat misdrijf onthefte artikel 160 van het wetboek van strafvordering de arts als beroepsgeheimhouder uitdrukkelijk van aangifteverplichting. Er bestaat geen collisie van rechtsplechten voor de arts in die gevallen.

Bestaat er wel — om de woorden van staatssecretaris KRUISINGA te bezigen — „een gewichtiger belang”? Wie zich rekenschap geeft van het belang dat ons volk door alle eeuwen heen aan geloofs- en gewetensvrijheid heeft gehecht, zal zich wel tweemaal bedenken alvorens als arts bij rhesus-antagonisme van een Jehova's getuigen-echtpaar maatregelen te overwegen, die in ernstige mate hun geloofs- en gewetensvrijheid zouden aantasten. Daargelaten dat zwangere Jehova's getuigen voortaan bloedmonsterneming voor rhesus-onderzoek systematisch zouden weigeren, ziekenhuisbevalling zouden weigeren, vroedvrouwenhulp (eventueel van Jehova's getuigen-vroedvrouwen) zouden verkiezen, enz., enz.

Het is zeker nuttig te herinneren aan een gelukkig tot de voltooid verleden tijd behorend analoge, zo mogelijk nog dramatischer, problematiek van wat ik eenvoudigheidshalve de „verzuimde dwarsligging” zal noemen: het leergezag van de rooms-katholieke kerk, dat nadrukkelijk opoffering van het ongeboren kind verbood om de moeder te kunnen redden. Ontelbare vrouwen zijn als gevolg van dat leergezag in de loop der jaren met hun kind te gronde gegaan!

Toegegeven zij, dat de arts tegen die dramatiek machtelozer stond dan tegenover de wisseltransfusieweigering: toen kon men de vrouw niet dwingen zich operatief van haar kind (door embryotomie) te laten ontdoen. Maar men besefte goed, dat ook de wisseltransfusie een operatie is, een ingreep in de integriteit van het lichaam. En tevens, dat het Nederlandse recht geen enkele „operatie-duldingsverplichting” kent (om het probleem van de vrijstelling wegens gewetens- en geloofsbezwaren nu maar buiten beschouwing te laten). Reeds op die grond acht ik elk artseningrijpen, waarbij de geloofs- en gewetensvrijheid der patiënten zijn betrokken door maatregelen, die de magistratuur zouden inschakelen ten einde te bereiken, dat kinderen aan de ouderlijke macht worden onttrokken en zij — de artsen — dan het hun door de ouders ontzegde recht krijgen tot operatief ingrijpen, strijdig met de beginselen van het algemene recht, met het artsrecht, met de medische ethiek, en volstrekt onverenigbaar met het vertrouwen in de stand der geneeskundigen. Hands off!